

2004-12-22

Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över Finansdepartementets promemoria Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet (Ds 2004:43)

Sveriges Byggindustrier, Målaremästarna, Elektriska Installatörsorganisationen EIO, VVS-Installatörerna, Plåtslageriernas Riksförbund, Maskinentreprenörerna samt Glasbranschföreningen får härmed lämna följande gemensamma synpunkter på rubricerade promemoria.

Sveriges Byggindustrier lämnar härutöver ett separat remissyttrande.

Sammanfattning: Vi *avstyrker* framlagt förslag om byggentreprenadavdrag samt *tillstyrker* förslaget om omvänd skattskyldighet till mervärdesskatt.

För att komma till rätta med de oegentligheter som åsyftas föreslår vi istället för byggentreprenadavdrag bland annat att skärpta krav införs för erhållande av F-skatt, att en skyldighet för arbetsgivare att hålla en förteckning över samtliga anställda övervägs samt att en skyldighet införs att bära namnbricka på byggarbetsplatser.

Härutöver anser vi att det s k ROT-avdraget bör permanentas för att på så sätt stävja svartarbete i framförallt konsumentledet.

I det följande utvecklar vi våra synpunkter.

1. Byggentreprenadavdrag

1.1 Allmänna synpunkter

Det nu föreliggande förslaget är till sin struktur utformat på samma sätt som det förslag som lades fram av Byggkommissionen i betänkandet Skärpning gubbar (SOU 2002:115). Många av de synpunkter som framförts i remissyttranden i anledning av det betänkandet har därför i stor omfattning fortfarande giltighet, varför en hänvisning inledningsvis kan göras till dessa.

Vi är angelägna om att krafter sätts in för att stävja anlitaandet av svart arbetskraft. Det finns en stor vilja till uppoffringar hos företagen verksamma i branschen för att komma till rätta med problemet. Dessvärre har vi gjort den bedömningen att den effekt som eventuellt uppnås med förslaget är alltför osäker för att motivera de uppoffringar som krävs av branschföretagen. I det följande skall redogöras för bakgrunden till vårt ställningstagande.

2004-12-22

1.1.2 Vad är byggentreprenadavdrag?

Förslaget innebär att en uppdragsgivare tvingas betala 20 % av den ersättning som uppdragstagaren betingat sig för ett byggnadsarbete till ett av Skatteverket administrerat sk byggnadsentreprenadkonto. Ett statligt ingripande i betalningsströmmarna mellan två företag kräver särskild uppmärksamhet. Det är något nytt och främmande inte bara för skattesystemet utan för det svenska rättssystemet som helhet.

I promemorian konstateras att fråga inte är om skatt. Invändningar som gjorts i tidigare remissomgång på Bygghögskolans förslag där man liknat byggentreprenadavdraget med betalningssäkring har enligt vår uppfattning i promemorian inte ägnats tillräcklig uppmärksamhet.

Institutet betalningssäkring är kringgärdat av rigorösa bestämmelser. Syftet med betalningssäkring är att säkerställa fordran på skatt m m. Så mycket av gäldenärens egendom får tas i anspråk som svarar mot fordringen. Lagen skall tillämpas när det allmänna tillfälligt har behov av att trygga ett fordringsanspråk i en risksituation, tills fordran betalas frivilligt eller kan indrivas. Åtgärden är provisorisk och vidtas vid sidan av det vanliga förfarandet för betalning av skatter. Om fordran inte är fastställd får betalningssäkring ske endast om det finns sannolika skäl för att fordran kommer att fastställas. Beslut om betalningssäkring fattas av länsrätten om det finns en påtaglig risk för att gäldenären försöker undandra sig att betala fordran och om fordran uppgår till betydande belopp.

Vi är av den uppfattningen att promemorians förslag är mycket mer långtgående än reglerna om betalningssäkring. Enligt de föreslagna reglerna tar staten genom Skatteverket hand om en del en överenskommen ersättning för ett arbete utan någon som helst riskbedömning. Betalningssäkring skall beslutas av länsrätten, byggentreprenadavdrag skall bara göras. De medel som omhändertagits av Skatteverket kan i praktiken förbli omhändertagna under oöverskådlig framtid – några regler finns inte för att Skatteverket löpande skall pröva om utbetalning skall ske. Så länge utredning pågår behöver någon utbetalning inte ske.

I promemorian beskriver man byggentreprenadavdraget som att det har lånat drag av betalningssäkring. Vi menar att dessa drag måste innebära att det enskilda företaget (uppdragstagaren) måste tillförsäkras rimliga rättssäkerhetsgarantier. Det är inte rimligt att det för en hel bransch skall anses föreligga en påtaglig risk för utebliven betalning utan att detta prövas i varje enskilt fall.

1.1.3 Effekterna på svartarbete

Det kan ifrågasättas om det föreslagna systemet verkligen hindrar svartarbete i entreprenadkedjorna. De som är kriminella kan genom att inte använda sig av fakturor alternativt använda sig av falska fakturor eller fakturor med felaktiga uppgifter undgå systemet. Oseriösa aktörer kan komma överens om att inte tillämpa reglerna och för den händelse uppdragsgivaren görs betalningsansvarig i efterhand dela på den merkostnad som uppkommer för uppdragsgivaren.

2004-12-22

I sammanhanget kan de 20 % vara ett belopp som är försumbart. Målsättningen är att systemet skall bidra till att tränga undan oseriösa aktörer från branschen. Den eventuella effekt på det organiserade skatteundrandragandet som kan förväntas står dock inte i rimlig proportion till de uppoffringar som branschen drabbas av.

Reglerna om byggtreprenadavdrag skall tillämpas även för utländska byggföretag. En utländsk uppdragstagare skall således vidkännas byggtreprenadavdrag. Normalt har denne inget skattekonto vilket enligt förslaget innebär att denne skall få ut de medel som finns på byggtreprenadkontot kontant först sedan han antingen lämnat identifikationsuppgifter på de som utfört arbetet eller om han gjort skatteavdrag enligt skattebetalningslagen. I en skrivelse från Skatteverket (dnr 130.604256-04-111) konstateras dock att utländsk arbetsgivare utan fast driftställe i Sverige inte skall göra skatteavdrag. De flesta utländska byggföretag verksamma i Sverige torde sakna fast driftställe här, särskilt som det enligt dubbelbeskattningsavtal fordras 6 alternativt 12 månaders verksamhet i Sverige för att fast driftställe skall anses etablerat. Detta innebär att det ojämförligt vanligaste fallet blir att ett utländskt byggföretag får ut sina pengar på byggtreprenadkontot sedan uppgift lämnats om namnen på de i hemlandet bosatta byggnadsarbetarna. Enligt vår uppfattning synes de utländska företagen väl lättvindigt kunna få ut medlen på byggtreprenadkontot, vilket kan komma att locka fler oseriösa aktörer att etablera sig utomlands för arbete i Sverige.

Utländska företag utan fast driftställe är inte själva skattskyldiga i Sverige och normalt är de inte skyldiga att betala arbetsgivaravgifter för anställda och inte heller skyldiga att innehålla preliminär skatt för anställda. Detta innebär att det för dessa företag normalt inte finns någon skatt överhuvudtaget att betala. En uppdragsgivare till ett sådant företag (svensk eller utländsk) kan således aldrig bli betalningsansvarig för någon skatt som det utländska företaget underlåtit att betala och därmed löper uppdragsgivaren ingen risk om denne underlåter att göra byggtreprenadavdrag. Som förslaget är utformat är det helt tandlöst när det gäller att stävja svartarbete med utländsk anknytning.

1.1.4 Likviditetsförlust för uppdragstagaren

I promemorian beskrivs den likviditetsförlust som uppdragstagaren drabbas av i och med att 20 % av den fakturerade ersättningen inte är disponibel för honom under en tid. Likviditetsförlusten beräknas uppgå till 0,8 % av omsättningen. Beloppsmässigt kan det för den oinvidge förefalla överkomligt och den räntekostnad som företaget drabbas av vid finansiering av det kapital som faller bort i och med byggtreprenadavdraget kan också för den oinvidge förefalla överkomligt. Likväl får det den effekten att kostnaderna på sikt måste bäras av beställarna, vilket då ökar byggkostnaderna. Något som överhuvudtaget inte berörts är emellertid frågan *hur* företagen skall finansiera detta ökade kapitalbehov, en frågeställning som aktualiserades redan i den förra remissomgången.

Frågan är helt enkelt om det finns möjligheter för det enskilda företaget att skaffa det kapital det är fråga om. Med hänsyn till att byggföretag generellt är tämligen kapitalsvaga (den löpande verksamheten finansieras genom betalningar från beställarna) kan det nya kapitalbehovet i förhållande till det existerande kapitalet

2004-12-22

vara mycket stort. Presumptiva långgivare kan därför befaras vara mindre benägna till utlåning eftersom säkerheten blir för dålig. Detta skall även ses i ljuset av de nya förmånsrättsregler som träder ikraft den 1 januari 2005. Dessa har inneburit att kreditinstitut redan börjat se över sina säkerheter och bett företag förstärka dessa. Kreditinstitut har t o m hotat med att försätta företag i konkurs som inte uppfyller de krav på säkerhet som uppställs. Det finns även uppgifter om att det blivit betydligt svårare att erhålla banksäkerhet för fullgörande av entreprenadåtaganden, vilket lett till att företag tvingats avstå från att lämna anbud. På sikt tillkommer dessutom ökade krav på bankerna genom den sk Basel II – överenskommelsen vilket försvårar för företag med bristande säkerheter.

Det sagda illustreras tydligt i en undersökning genomförd av Demoskop för Svenskt Näringslivs räkning. I denna intervjuundersökning, genomförd under oktober månad 2004, uppgav en tredjedel av de 916 tillfrågade småföretagarna att deras kreditgivare ställt ökade krav på säkerheter. Om frågan ställts senare under året är det sannolikt att en ännu större andel hade lämnat samma svar. Undersökningen redovisas på Svenskt Näringslivs hemsida under rubriken ”Småföretag om förmånsrättslagen”.

Det sagda visar att de föreslagna reglerna drabbar småföretagens likviditet på ett helt oacceptabelt sätt. Frågan måste ställas om inte det tillgängliga - mycket knappa - låneutrymmet för sektorns rörelsekapitalbehov kan utnyttjas på ett mer produktivt sätt än att finansiera byggentreprenadavdraget.

1.1.5 Överuttag – meningslös omflyttning av pengar

Storleken på avdraget, 20 %, är beräknat utifrån arbetsgivaravgifter och preliminär skatt som belöper på löner till kollektivanställda. 47 % av den fakturerade ersättningen för arbete beräknas utgöra preliminär skatt och avgifter för en anställd byggnadsarbetare i ett renodlat fall. Byggkommissionen stannade därför för ett avdrag på den del av ersättningen som avsåg arbete på 40 %. I promemorian antas hälften av ersättningen generellt utgöra arbete och hälften material vilket förklarar procentsatsen 20. Beräkningar baserade på företagens faktiska förhållanden enligt SCB:s Företagsstatistik för byggverksamhet (näringsgruppskod SNI 45) visar emellertid att andelen preliminär skatt och avgifter för kollektivanställda klart understiger 10 % .

Vid 65 % lönesummeandel är den korrekta andelen 7,6 %. SCB:s Företagsstatistik gör ingen uppdelning av lönesumman på tjänstemän och kollektivanställda. Till grund för fördelningen 35 %/65 % ligger därför våra egna beräkningar. Även vid en så hög lönesummeandel som 80 % för kollektivanställda uppgår det erforderliga avdraget till mindre än 10 %. Det är således fråga om en mycket stor över-skattning av de preliminära skatter och avgifter som man avser att täcka in med avdraget om man ser det i detta perspektiv. Överuttaget kan beräknas till 33 mdkr per år eller 2,8 mdr kr per månad. Totalt är det 4,5 mdr kr av företagens rörelsekapital som under en varierande tidsrymd (enligt promemorian 14 dagar) hålls undan från företagets disposition. Beräkningarna framgår av följande sammanställning med siffror från 2002 års Företagsstatistik från SCB.

2004-12-22

Belopp i miljoner kronor		
Omsättning (SNI 45)	269 408	
Löner/ersättningar (SNI 45)	50 133	(18,6 % av omsättningen)
Prel skatt 30 %	15 040	
Arb giv avg 33 %	<u>16 544</u>	
Summa	31 584	= 11,7 % av omsättningen
Fördelning		
Tjänstemän 35 %	11 055	(4,1 %)
Kollektivanst 65 %	<u>20 529</u>	(7,6 %)
Summa	31 584	(11,7 %)
	Mkr per år	Mkr per månad
Byggtreprenadavdrag 20 %	53 882	4 490
Erforderligt uttag kollektivanst	<u>-20 529</u>	<u>-1 710</u>
Överuttag	33 353	2 779

1.1.6 Drabbar seriösa företag

En väsentlig skillnad i förhållande till Bygghöringskommitténs förslag är att enligt det nya förslaget så skall alla uppdragsgivare göra byggtreprenadavdrag. Enligt Bygghöringskommitténs förslag skulle endast de som bedriver byggverksamhet göra avdraget. Enligt det nya förslaget undantas endast fysiska personer som uppdragsgivare om ersättningen inte är utgift i näringsverksamhet. Det innebär att alla juridiska personer kommer att omfattas av systemet (ex v bostadsrättsföreningar), likaså alla som innehar näringsfastighet, således ägare av vanliga hyreshus. Följden av detta blir att även de företag som är general- eller totalentreprenörer kommer att få vidkännas avdrag på sina fakturor. Som exempel kan nämnas att de byggföretag som har fler än 200 anställda, som står för drygt hälften av byggföretagens omsättning i Sverige, får vidkännas avdrag som ett slags säkerhet för den händelse de skulle hamna i sådana betalningssvårigheter att de inte skulle kunna betala arbetsgivaravgifter och preliminär skatt för sina anställda. Detta är företag med god soliditet och som normalt bedöms kunna infria sina betalningsförpliktelser utan ett omfattande byggtreprenadavdrag. Det sagda ger bilden av en gigantisk omflyttning av pengar mellan olika konton till ingen nytta.

1.1.7 Administrativ börda

En annan aspekt på förslaget är de konsekvenser som det får för det allmänna och företagen. För Skatteverkets del beräknas förslaget innebära ett behov initialt av anpassning av IT-stöd för 12 mkr samt löpande för administration 200 årsarbetskrafter för 77 mkr/år. För företagen beräknas administrationen till 116 kr per faktura för företag med upp till 25 anställda. Med en fakturavolym på 2,5 milj blir denna kostnad totalt 290 mdkr. Om man därtill lägger företagets räntekostnader uppgår de löpande kostnaderna för att administrera det föreslagna systemet till närmare 0.5 mdkr per år för företagen och Skatteverket.

2004-12-22

Detta är orimliga kostnader för ett system som inte tjänar sitt syfte.

I sammanhanget kan även påpekas att regeringen i Regeringens skrivelse 2004/05:48 spridit kunskap om dess handlingsprogram för minskad administration för företagen. Det föreslagna byggtreprenadavdragssystemet står i bjärt kontrast till varje tanke på förenkling av företagens administration –särskilt som man inte kan förvänta sig att det ger något resultat.

1.1.8 Byggarbetsmarknaden

Vi befarar att det föreslagna systemet kan få mindre önskvärda återverkningar på byggarbetsmarknaden. Systemet kan leda mindre seriösa företag in på resone-mang där man ser det 20-procentiga avdraget som ett sätt att friskriva sig från allt ansvar för det anlidade företaget och dettas seriositet. Som vi beskrivit ovan kan underentreprenören oavsett att det låter sig utsättas för ett byggtreprenadavdrag vara oseriöst. En tendens kan bli att man hellre anlitar underentreprenör som man slipper kontrollera än att själv anställa medarbetare.

1.1.9 Erfarenheter från Tyskland

Sammanfattningsvis inställer sig frågan om det föreslagna systemet är ändamåls-enligt, om det är effektivt och tjänar sitt syfte. Förutom det ovan anförda kan en hänvisning göras till Tyskland, där ett liknande system tillämpats sedan den 1/1 2002. Vid en utvärdering som gjordes där 2003 kunde konstateras att de allra flesta byggföretagen hade beviljats dispens, d v s behövde inte bli utsatta för avdrag på sina fakturor. En enkätundersökning gjordes bland 300 tyska byggföretag varvid framkom att 76 % inte trodde att systemet påverkat förekomsten av svart arbete och att ungefär lika många var av uppfattningen att svart arbete förekom fortfarande. Ungefär samma andel av de tillfrågade ansåg att skatter och sociala avgifter borde sänkas för att minska på svartarbetet. Utvärderingen av det tyska systemet finns på Internet på adressen www.prognos.de.

1.2 Alternativa förslag

Som alternativ till ett byggtreprenadavdrag som är tämligen verkningslöst och skapar komplikationer för såväl företagen som Skatteverket vill vi framföra följande förslag.

1.2.1 Start med omvänd skattskyldighet i moms-systemet

Vi föreslår att en första åtgärd mot svartarbete i entreprenadkedjor blir omvänd skattskyldighet. Ett införande av omvänd skattskyldighet kan kombineras med en skyldighet att löpande lämna uppgift om uppdragstagarens identitet. En stor del av fakturabeloppet säkras på detta sätt och de administrativa kostnaderna för företagen och Skatteverket är försumbara.

2004-12-22

1.2.2 Arbetskraftsuthyrning

Det föreslagna byggtreprenadavdraget kan ses mot bakgrund av att byggföretag inte sällan hyr in arbetskraft för tillfälliga arbeten i de fall egen kompetens saknas för att utföra en speciell del av ett åtagande. Vi anser att en lämplig åtgärd kan vara att se över lagstiftningen om uthyrning av arbetskraft och överväga att införa en skyldighet för den som hyr ut arbetskraft att lämna uppgifter om vilka personer som hyrs ut och vem hyrestagaren är.

1.2.3 Skärpta krav för F-skatt

Med vårt förslag på denna punkt avser vi inte att skärpa kraven när det gäller det objektiva rekvisitet för att få F-skatt – avsikten att bedriva näringsverksamhet. Däremot anser vi att man bör överväga att skärpa kraven på den som skall ha F-skatt.

I Branschsaneringsutredningens betänkande (SOU 1997:111) utvecklas detta närmare i kapitel 14, sid 381 ff. Här föreslås att det före beslut om F-skatt skall göras en riskbedömning med avseende på frågan om det finns skälig anledning att anta att den sökande inte kommer att fullgöra sina skyldigheter att redovisa och betala skatt. Tidigare allvarliga oegentligheter hos den sökande/styrelseledamöter när det gäller beskattning skall kunna innebära att den sökande inte får F-skatt.

1.2.4 Förteckning över anställda

I Holland finns, förutom ett system som påminner om det föreslagna byggtreprenadavdraget, en skyldighet för alla arbetsgivare att hålla en förteckning tillgänglig över alla anställda. En uppfattning som finns bland företagen i Holland är att det är denna skyldighet och möjligheterna för skattemyndigheterna att granska förteckningen, som är det verksamma medlet mot svartarbete. Vi anser att ett liknande system, med skyldighet för arbetsgivare att hålla en förteckning tillgänglig på varje arbetsplats och en skyldighet för arbetstagare att låta sig förtecknas, bör övervägas.

1.2.5 Frivilliga åtgärder

Från byggbranschens sida har försök fortlöpande gjorts med frivilla åtgärder. Sådana åtgärder är redan vidtagna. Som exempel kan nämnas att på initiativ från branschorganisationer används på flera håll i landet en blankett på vilken Skatteverket lämnar upplysningar om tilltänkt underentreprenör, samt den tilltänkta underentreprenören upplysningar om i vilken utsträckning han tänkt genomföra arbetet med egen personal.

Vidare bör i sammanhanget framhållas att ett nytt standardavtal träffats mellan Sveriges Byggingustrier och ett stort antal organisationer för specialföretag i bl a

2004-12-22

installationsbranschen, AB-U 04, som avser förhållandet mellan underentreprenör och dennes uppdragsgivare. Enligt detta finns en skyldighet för alla personer som befinner sig på arbetsplatsen att bära namnbricka med uppgift om bärarens namn och arbetsgivare samt ha giltig legitimation tillgänglig. Denna skyldighet är dessutom sanktionerad. Vite skall utges med 500 kr per person och dag om någon av entreprenörens anställda, anställda hos dennes underentreprenör eller leverantör som anlitats av denne inte bär namnbricka.

När det gäller identifikationen av dem som befinner sig på arbetsplatser, är vi inte främmande för en lagstadgad skyldighet att bära namnbricka och erforderliga identitetshandlingar. Jämför även vårt förslag ovan när det gäller förteckningar över anställda.

1.2.6 ROT-avdraget

Det som ROT-avdraget har visat sig inte bara stimulera sysselsättningen i branschen, utan även bidragit till att göra svarta arbeten vita. Vi vill därför framhålla vikten av att dessa regler permanentas eller åtminstone förlängs.

1.3 Detaljsynpunkter på förslaget

För den händelse regeringen trots våra synpunkter skulle föreslå införandet av ett byggtreprenadavdrag, lämnar vi följande synpunkter på promemorians förslag.

1.3.1 Överföring till skattekontot

I förslaget sägs att en överföring till skattekontot respektive omföring till annat byggtreprenadkonto kan bli fördröjd av att Skatteverket finner anledning att göra en kontroll. Beslut om kontroll skall fattas senast inom 14 dagar. Det finns däremot ingen regel som talar om när kontrollen senast skall vara slutförd. Det finns visserligen en bestämmelse som ger en *möjlighet* till anstånd med att betala arbetsgivaravgifter och prel skatter med motsvarande belopp, men det sagda innebär trots allt en osäkerhet för uppdragstagaren om och i så fall när han kan disponera pengarna. Det kan ju vara så att han är helt beroende av dessa medel för att genom en omföring till sin egen uppdragstagares byggtreprenadkonto betala en faktura eller för att täcka allmänna omkostnader i verksamheten.

1.3.2 Direktåtkomst till byggtreprenadkontot

I promemorian anges att uppdragstagare skall ha direktåtkomst via Internet till byggtreprenadkontot och där kunna kontrollera att han fått betalt för fakturan. Vi ser här ett problem, eftersom en inte oväsentlig del av alla företag i byggbranschen inte har tillgång till Internet. Problemet blir inte mindre av att man kan anta att det är dessa företag som typiskt sett är underentreprenörer och således kan ha ett uttalat behov av att kunna utföra denna kontroll. Eftersom det här är fråga om ett ingripande i betalningsströmmarna mellan två företag, inställer sig frågan

2004-12-22

om det ens är möjligt att göra ett sådant ingripande om en stor del av de som drabbas överhuvudtaget inte kan kontrollera om betalning skett.

Vi vill i sammanhanget särskilt framhålla att det är ett oeftergivligt krav att möjligheten att kontrollera kontot löpande skall fungera från första dagen av reglernas tillämpning.

1.3.3 Kontrollen av byggtreprenadkontot

En annan fråga i detta sammanhang är hur denna kontroll skall kunna ske i praktiken. Som vi uppfattat det så kommer på kontot att bokföras endast inbetalt belopp och från vilket företag detta kommer. För att kunna göra en effektiv kontroll, måste uppdragstagaren ha uppgift om vilken faktura som det inbetalda beloppet avser. Om denna uppgift inte finns, kan svårigheter uppstå att härleda det inbetalda beloppet till rätt faktura och uppdragstagaren kan inte få klarhet i om han fått betalt för en viss faktura. uppdragsgivaren måste således vid inbetalningen referera till fakturan ifråga och detta måste registreras på kontot.

Det sagda leder till att det inte är tillräckligt med en månatlig avisering om kontoställningen. Varje transaktion på byggtreprenadkontot måste aviseras kontohavaren så att denne kan konstatera huruvida han fått betalt för sina fakturor. För företag med en större mängd fakturor i omlopp är det nödvändigt att det s k OCR numret som finns i postgiro- och bankgirosystemen registreras för att möjliggöra den uppdatering av kundreskontran som bokföringslagstiftningen förutsätter.

1.3.4 Utebliven betalning

Med det föreslagna systemet kan den situationen uppkomma att en uppdragsgivare väl betalar de 80 % av en faktura till uppdragstagaren, men underlåter att betala in de 20 % i byggtreprenadavdrag och därefter försätts i konkurs. Eftersom underlåtenheten kan knytas till detta statliga ingripande i betalningsströmmarna måste följderna bli att uppdragstagaren genom statens försorg skall hållas skadeslös.

1.3.5 Övergångsregler

När det gäller att utkräva betalningsansvar hos uppdragsgivaren för uppdragstagarens obetalda skatter och avgifter, uppfattar vi det så att det inte finns någon tidsgräns bakåt, d v s skatterna och avgifterna kan hänföras till en redovisningsperiod långt tillbaka i tiden. Detta aktualiserar frågan om betalningsansvarets räckvidd vid införandet av reglerna. Regler bör införas som innebär att betalningsansvaret inte kan sträcka sig längre tillbaka i tiden än första tidpunkten för tillämpningen.

2004-12-22

1.3.6 Uppdragsgivarens ansvar

Uppdragsgivarens ansvar för uppdragstagarens skatt beskrivs genom en hänvisning till föreslagna regler i skattebetalningslagen. Detsamma gäller det företrädaransvar som förslås. Till att börja med förefaller denna hänvisning egendomlig mot bakgrund av att det inte är fråga om en skatt som uppdragsgivaren underlåtit att betala utan fastmera en del av en ersättning för en tjänst som han inte erlagt på föreskrivet sätt. En fråga som inställer sig är om det överhuvudtaget är lämpligt att ansvarsbestämmelserna återfinns i en lag som reglerar något annat än vad det nu är fråga om.

Detta slags sk ansvarsgenombrott, som företrädaransvaret är uttryck för, är tämligen sällsynt i svensk lagstiftning, men finns bl a när det gäller ansvaret för betalningen av skatter och avgifter. När det förekommer så handlar det om att man som företrädare för en juridisk person underlåtit att verkställa betalningen av skatter eller avgifter som denne varit skyldig att betala. När det gäller byggentreprenadavdragslagen föreslås betalningsskyldighet för en person som företräder ett helt annat rättssubjekt än det som häftar i skuld för skatter och avgifter. Detta är något helt nytt i svensk lagstiftning, varför förslaget i denna del måste bli föremål för ytterligare analys innan förslaget läggs fram för riksdagen.

Den närmare utformningen av ansvaret ger vid handen endast att betalningsansvar inte skall utkrävas om uppdragstagaren betalat sina skatter och avgifter inom föreskriven tid. Detta innebär motsatsvis att uppdragsgivaren kan bli betalningsansvarig redan om uppdragstagaren tillfälligtvis är sen med betalningen. Detta är orimligt även med beaktande av att uppdragsgivaren underlåtit att göra ett obligatoriskt byggentreprenadavdrag.

1.3.7 Undantagsregel eller dispens

Som vi beskrivit ovan, finns grundad anledning att befara att byggentreprenadsystemet inte förmår hålla undan det organiserade skatteundandragandet från byggsektorn. De seriösa företagen drabbas administrativt och med ett likviditetsbortfall. Skatteverket drabbas av ansemliga merkostnader för att administrera en gigantisk omflyttning av pengar till ingen nytta. De erfarenheter man hittills gjort i Tyskland av ett liknande system ger vid handen att en absolut majoritet av byggföretagen där genom ett dispensförfarande har undantagits från avdrag. Vi har inte funnit någon anledning att anta att svenska byggföretag skulle vara mindre seriösa än tyska. Om regeringen trots våra invändningar lägger fram ett förslag om byggentreprenadavdrag, måste även i Sverige införas en möjlighet till dispens alternativt redan i lagstiftningen ge undantag för företag som uppfyller vissa krav. Vi lägger fram detta förslag trots att vi är medvetna om de svårigheter och problem undantag eller dispens medför. Vi förutsätter dock att, om den situationen uppkommer, vi får vara delaktiga i utformningen av en sådan regel.

2004-12-22

2. Omvänd skattskyldighet (mervärdesskatt)

I promemorian föreslås att för tjänster som avser byggverksamhet skall s k omvänd skattskyldighet tillämpas. Detta innebär att förvärvaren av en byggtjänst och inte, som enligt nuvarande ordning, den som tillhandahåller en byggtjänst skall redovisa utgående mervärdesskatt.

2.1 Administrativa problem

Det föreslagna systemet innebär att beställaren skall faktureras utan moms om denne är registrerad för mervärdesskatt i Sverige. Här kan i det enskilda fallet osäkerhet föreligga huruvida denne är registrerad för moms. Dessutom måste företaget tillämpa två system för moms – ett för fakturering av moms-registrerade kunder, ett för övriga kunder.

För beställaren innebär förslaget att denne i sin skattedeklaration å ena sidan skall redovisa den utgående skatten, å andra sidan dra av ingående skatt. Här finns en uppenbar risk för felaktigheter. Som exempel kan nämnas den momsregistrerade fastighetsägaren som redovisar moms i inkomstskattedeklarationen en gång per år som nu kan komma att behöva dels redovisa utgående moms, dels avgöra huruvida och i vilken utsträckning han har rätt till avdrag för motsvarande belopp.

2.2 Likviditetsförskjutning

I promemorian konstateras att uppdragsgivaren får en likviditetsvinst i och med ett system med omvänd moms i och med att han inte behöver betala moms till uppdragstagaren. Vad som däremot inte berörs i promemorian är det faktum att uppdragstagaren på motsvarande sätt drabbas av en likviditetsförlust i och med att denne inte har tillgång till medel motsvarande uppdragsgivarens momsbetalning att betala sin egen ingående moms på anskaffningar. Uppdragstagaren får vänta tills han efter yrkande i skattedeklarationen får tillbaka ingående moms på sina anskaffningar.

Trots vad som ovan anförts, talar övervägande skäl för ett införande av omvänd skattskyldighet. Vi tillstyrker därför förslaget att införa omvänd skattskyldighet till mervärdesskatt.

Frågor med anledning av detta remissyttrande besvaras av:

Staffan Renström, Sveriges Byggindustrier, tfn 08-698 58 58, e-post staffan.renstrom@bygg.org;

2004-12-22

Per Ossmer, VVS-installatörerna, tfn 08.-762 75 36, e-post per.ossmer@vvs.se

Arne Jacobsson, Målaremästarna, tfn 08-453 90 15; e-post
arne.jacobsson@maleri.se

Lars G Andersson, EIO, tfn 08-762 75 69, e-post lars.g.andersson@eio.se

Robert Kiejstut, Plåtslageriernas Riksförbund, tfn 08-762 75 86, e-post
robert.kiejstut@plr.se

Ulf Andersson, Maskinentreprenörerna, tfn 08-762 70 84, e-post
ulf.andersson@maskin.se

Per Sjöholt, Glasbranschföreningen, tfn ,08-453 90 70; e-post per.sjohult@gbf.se

Med vänlig hälsning

ELEKTRISKA INSTALLATÖRSORGANISATIONEN EIO

Hans Enström

GLASBRANSCHFÖRENINGEN

MASKINENTREPRENÖRERNA

Per Sjöholt

Nils Jakobsson

MÅLAREMÄSTARNA

PLÅTSLAGERIERNAS RIKSFÖRBUND

Arne Jacobsson

Robert Kiejstut

SVERIGES BYGGINDUSTRIER

VVS-INSTALLATÖRERNA

Bo Antoni

Robert Kristianson